

Załącznik 4. do Diagnozy lokalnej BMK 2023 województwo podkarpackie Podsumowania

Spis zawartości

Notka metodologiczna	2
Projekt 1. Baranów Sandomierski dla Młodych.....	3
Projekt 2. Coolturalny Team	5
Projekt 3. Gram / Book Team	6
Projekt 4. Horyzont.....	7
Projekt 5. Kultura to my razem	9
Projekt 6. Młodość zamierzenia a doświadczenia	10
Projekt 7. Młodość, młodość ach to ty	11
Projekt 8. Młodzi w kulturze.....	12
Projekt 9. Ramię w ramię	13
Projekt 10. Razem dla Birczy.....	15
Projekt 11. Z tradycjami i historią w świecie kolorowych szkieł	16

Notka metodologiczna

Podsumowanie

Założenia: opracowanie składające się z 2 części, tj. (1) Podsumowanie diagnozy, w tym: mapowanie zasobów instytucjonalnych; opis uczestnictwa lokalnej młodzieży w kulturze; opis zaangażowania młodzieży w badania i analizę danych oraz (2) Wytyczne do realizacji projektu (objętość: ok. 500 słów, tj. ok. 1,5 strony).

W ramach Diagnozy lokalnej w województwie podkarpackim uzyskano komplet materiału badawczego z 11 partnerstw.

Projekt 1. Baranów Sandomierski dla Młodych

Na diagnozę złożyły się dwa notesy uczestniczek w wieku 13 i 20 lat, wnioski ze spaceru kulturalnego oraz rozmowa panelowa z czwórką młodzieży(w panelu nie uczestniczyły uczestniczki tworzące notesy, z nimi rozmawiałem indywidualnie. Wnioski jakie wypłynęły z diagnozy znalazły odzwierciedlenie w projekcie. Zweryfikowałem wspólnie z członkami partnerstwa oczekiwania młodzieży, prawdziwość znajomości oferty kulturalnej gminy Baranów Sandomierski w celu wspólnego współdziałania na rzecz rozszerzenia tej oferty i dostosowania do potrzeb młodych mieszkańców.

Na terenie gminy Baranów Sandomierski działają dwa domy kultury, dwa muzea oraz biblioteka gminna wraz z oddziałami. Są to jedyne instytucje kultury. Młodzież korzysta z kultury w większych ośrodkach miejskich. Odwiedza kino w Tarnobrzegu i Mielcu. Jeździ na koncerty do Krakowa, Tarnowa, Rzeszowa i Lublina. Sporadycznie w tych miastach odwiedza galerię sztuki i muzea, jeśli znajdują w nich interesujące wystawy.

Szczególnie twórcze i istotne były dla nas rozmowy z młodzieżą. Szczere wypowiedzi, otwartość w rozmowie, sprecyzowane potrzeby znacznie ułatwiły ustalenie jakie są oczekiwania młodzieży. Można z nich wysnuć wnioski dotyczące udziału w kulturze. W przypadku tej grupy są dość budujące należy zwrócić jednak uwagę na to, że wszyscy uczestnicy to aktywni uczestnicy warsztatów prowadzonych w domach kultury, część z nich to członkowie zespołów muzycznych, a część uczestniczy w działaniach teatralnych w amatorskim zespole. Są świetnie znani w domach kultury, jako aktywni odbiorcy działań kulturalnych tych ośrodków kultury. Ich aktywność kulturalna nie ogranicza się tylko do biernego uczestnictwa w kulturze, ale też pozwala widzieć w nich kreatywnych twórców kultury. Jak twierdzą zgodnie dyrektor MGOK w Baranowie Sandomierskim i kierownik Środowiskowego Domu Kultury w Skopaniu nie są typowymi przedstawicielami młodzieży, która rzadko włącza się w działania kulturalne, czy też korzysta z warsztatów dla młodzieży.

Niemalże wszyscy uczestnicy wskazywali, że najczęstszym kontaktem z kulturą jest słuchanie muzyki. Słuchają jej często, codziennie. Intersującą ich muzykę znajdują najczęściej na Spotify. Nie słuchają radia. Słuchają za to podcastów, w tym podcastów tematycznych poświęconych kulturze, ale też podcastów o charakterze rozrywkowym, czy też poświęconych poza kulturalnej tematyce. Część z nich, nagrywa wykonywaną przez siebie muzykę, która dla jednej z uczestniczek jest też źródłem dodatkowego dochodu(jest członkiem zespołu weselnego). Większość zna muzykę ludową, część z nich z powodzeniem ją wykonywała na różnych imprezach kulturalnych. Muzyka lasowiacka wydają im się istotnym elementem kulturalnego dziedzictwa, jednak odczuwają brak równowagi w działaniach kulturalnych skierowanych na prezentacje muzyki ludowej, obrzędowości, a innymi działaniami prezentującymi współczesne formy muzyki, czy też prezentujące inne oblicza kultury wysokiej.

Młodzież czyta książki. Niektórzy codziennie, wszyscy regularnie. Czytają książki poza kanonem lektur. Odczuwają niechęć do książek, które znalazły się w kanonie lektur. Czytają książki w formie ebooków i w formie papierowej. Dostrzegają ważną rolę bibliotek znajdujących się na terenie gminy, gdzie można znaleźć ciekawe pozycje książkowe, porozmawiać z bibliotekarkami i posłuchać ich rekomendacji.

Kontakty z innymi formami niż wyżej wymienione są rzadkie. Wynika to z odległości do najbliższego kina, teatru, sali koncertowej. Uczestnicy badań wyjeżdżają do innych ośrodków miejskich w poszukiwaniu takiej oferty. Najczęściej odwiedzają Kraków, Tarnów, Rzeszów i Lublin.

Wskazują na barak możliwości kontaktu z kulturą wysoką, brak możliwości uczestnictwa w warsztatach prowadzonych przez osoby tworzące taką kulturę. Nie przekreślają historii i dziedzictwa, ale chcieliby pokazać ciągłość kulturową. Chcieliby zaakcentować, że młodzież ma coś do powiedzenia innym, ma

swoje zdanie. Uważają, że mogą się wyrazić artystycznie, tylko rzadko, poza zespołami muzycznymi mają ku temu okazje.

Z diagnozy płynie jeszcze jeden wniosek. Młodzież słucha się wzajemnie, jest gotowa do wspólnej pracy. Ogranicza ich czas, są zaangażowani w naukę, czy też jak w przypadku jednej z uczestniczek w wychowanie dziecka. Czas realizacji projektu jest dla nich dużym ograniczeniem. Propozycja stworzenia słuchowiska, w którym każdy mógłby się wyrazić artystycznie, a dodatkowo miałyby okazje spotkać się z twórcami kultury spotkał się z entuzjazmem, ale też pojawiły się obawy o to czy dadzą sobie radę z wyzwaniem. Ustaliliśmy jakiego wsparcia oczekują, co wydaje im się szczególnie ważne z ich punktu widzenia, jaką formę pracy preferują i jak ta forma według nas przekłada się na efektywność działania twórczego. Namówiliśmy ich do stworzenia słuchowiska według ich pomysłu. Chcemy, żeby ich głos był słyszalny i dlatego wspólnie ustaliliśmy, że warto będzie zaprezentować słuchowisko na żywo, ale też nagrać go i umieścić w sieci.

Wiemy, że mamy do czynienia z wyjątkowymi ludźmi. Wrażliwymi, mądrymi, uważnymi młodymi ludźmi, którzy potrafią sprecyzować swoje oczekiwania. Uczestnicy wskazali że realizacja projektu pomoże się im rozwinąć i poszerzy ich horyzonty kulturalne o zupełnie im nieznaną formę słuchowiska teatru radiowego, która da im możliwość wypowiedzi artystycznej, a będzie okazją do poznania ciekawych twórców kultury wysokiej.

Projekt 2. Coolturalny Team

W Gminie Chmielnik jedyną instytucją kultury jest Gminna Biblioteka Publiczna, która posiada filie we wszystkich sołectwach. Oprócz statutowej działalności realizuje wiele projektów kulturalnych. Ponadto o dostęp do kultury wśród dzieci i młodzieży dbają również wszystkie szkoły podstawowe na terenie gminy.

Jeśli chodzi o kontakt młodzieży z kulturą to najczęściej wychodzą do kina - ze znajomymi, z klasą i z rodzicami - kilka razy w roku, do teatru tylko w ramach wyjść szkolnych i to nie wszyscy, niektórzy byli tak dawno, że nie pamiętają, prywatnie z rodzicami tylko pojedyncze osoby. W filharmonii z badanej grupy w swoim życiu były tylko 2 osoby. Na pytanie czy chcieliby pójść do filharmonii padła odpowiedź: "nie wiemy, bo jeszcze nie byliśmy". Żadna z młodych osób nie była dotąd w operze i na wzmiankę o niej mówią, że "to za trudne dla nas". Połowa badanej grupy czyta książki, w tym 3 osoby namiętnie, kilka osób rysuje, maluje, jedna projektuje graficznie, a dwie grają na instrumentach i śpiewają, tańczą w zespole ludowym. Na zajęcia pozalekcyjne uczęszczają lokalnie do bibliotek (plastyczne, taneczne, Dyskusyjne Kluby Książki dla młodzieży, biorą udział w projektach kulturalnych) oraz wyjeżdżają do Rzeszowa, do klubów sportowych, na tańce i do szkoły muzycznej.

Młodzież we wszystkich trzech punktach diagnozy była bardzo zaangażowana, szczerze dzielili się swoimi spostrzeżeniami, mówili o tym czego potrzebują, jakie zauważają niedogodności i jak można by zaspokoić ich potrzeby. Wśród tak dużej ilości problemów z jakimi się stykają i potrzeb jakie mają potrafili wybrać te, które są wspólne dla nich i które poprzez realizację projektu "Szczypta Wschodu" uda się chociaż częściowo zaspokoić. A będzie to potrzeba imprezy dedykowanej młodzieży, dyskoteka na świeżym powietrzu, ciekawe warsztaty i przestrzeń aby mogli zaistnieć w środowisku lokalnym jako liderzy, organizatorzy.

Projekt 3. Gram / Book Team

Zarówno podczas spaceru jak i Panelu dyskusyjnego młodzież wyrażała potrzebę umożliwienia poznania swoich mocnych stron, narzekają na monotonię dnia codziennego w szkole i na powszechną rutynę, – uważają, że zewsząd są wyganiani i nie mają, gdzie ze sobą spędzać czasu popołudniami, Młodzież chciałaby, aby powstały miejsca, w których mogliby w sposób swobodny spędzić czas w różnorodny sposób. Miejsca takie powinny być przyjazne do pracy indywidualnej (nauki, odrabiania zadań, czytania książek), ale też do aktywności grupowej związanej z pracą projektową lub po prostu rozrywką. Adresowane do młodzieży miejsca powinny dawać swobodę, ale też formułować ofertę spędzania czasu w danym miejscu, powinny być to miejsca niewykluczające - dostępne dla wszystkich zainteresowanych i nie szufladkujące młodzieży korzystającej z danej przestrzeni w konkretnej grupie społecznej np. osób o niskim statusie materialnym.

Młodzież zwróciła uwagę iż dostęp do ciekawych zajęć jest ograniczony, wiąże się z koniecznością pojechania do najbliższego miasta, ponadto ciekawe zajęcia nie są bezpłatne co dla niektórych jest problematyczne.

Poprosiliśmy o napisanie po jednej propozycji warsztatów, które byłyby dla nich interesujące

Zapytaliśmy młodzież, w jakim stopniu czuje się obciążona przez obowiązki szkolne i na ile kalendarz wypełniony jest przez aktywności dodatkowe. Wypowiedzi młodych wskazują, że mają napięty grafik tygodniowy. W jego ramach młodzi starają się godzić szkołę, naukę oraz liczne zajęcia dodatkowe, przy czym te ostatnie wiążą się najczęściej z korepetycjami lub aktywnościami rozwijającymi pasje i zainteresowania młodych (tu np. członkostwo w klubach sportowych lub lekcje w szkole muzycznej).

To istotna obserwacja. Wskazuje ona, że oferta adresowana do badanej grupy wiekowej powinna być realizowana w weekendy (kiedy młodzi dysponują czasem wolnym, który mogą swobodnie zagospodarować) lub w jakiś sposób należy ją powiązać z zajęciami szkolnymi.

Wnioski nasuwające się po spotkaniach z młodzieżą są takie, iż oczekują od nas pomocy oraz nakierowania na możliwości, odnalezienia i realizacji, można stwierdzić, że znaczna część młodzieży uważa, iż życie kulturalne jest istotnym elementem współczesności i jest przekonana, iż w sposób właściwy uczestniczy w tym obszarze aktywności i swój czas wolny dobrze wykorzystuje. Młodzi chcą brać czynny udział w życiu kulturalnym i aktywnie się udzielać. Chcieliby oni, aby zajęcia dodatkowe opierały się bądź przynajmniej uwzględniały ich pasje i zainteresowania, a wśród nich najczęściej wymienianymi były muzyka, sport, taniec, fotografia. Młodzież jest zainteresowana i chciałaby również uczestniczyć w kręceniu filmów, w widowiskach sportowych, w tym w meczach koszykówki i piłki nożnej, w kabaretach, w pokazach utalentowanych osób oraz w pokazach tanecznych. Uwzględniając wszystkie sugestie oraz biorąc pod uwagę nasze możliwości stworzyliśmy ofertę, która spodoba się uczestnikom projektu.

Projekt 4. Horyzont

Data spotkania: 03.08.2023r.

Miejsce spotkania: jadalnia w Szkole Podstawowej im. bł. ks. Jerzego Popiełuszki w Majdanie Sieniawskim.

Czas trwania: 2,5 h

Liczba uczestników: 5 osób

W Gminie Adamówka nie ma żadnego ośrodka kultury; w trakcie roku szkolnego taką rolę stara się spełniać szkoła w Majdanie Sieniawskim; przy OSP działa orkiestra dęta, której próby odbywają się w sali OSP; orkiestra występuje na uroczystościach gminnych i poza nią; rzadziej w swojej miejscowości dla rówieśników, czy mieszkańców. Jeśli chodzi o dostępność np. najbliższe kino jest oddalone ok. 50km.

Młodzież była zainteresowana badaniami diagnostycznymi, analizowała dane z zaangażowaniem i ciekawością; uczestnicy panelu twierdzili, że jest to nawet „rodzaj wakacyjnej przygody”. Podczas badań korzystano z lokalnych zasobów np. stadionu, placu zabaw, terenu przy domu weselnym, boiska szkolnego, pomników, kościoła, OSP.

Uczestnicy panelu zwrócili uwagę na braki w infrastrukturze naszej wsi, które przekładają się negatywnie na integrację ich samych i pozostałych mieszkańców wsi. Spacer i rozmowy wykazały, że o ile Majdan Sieniawski jest miejscem o rozległej przestrzeni, ogromnej ilości lasów, wieloma miejscami związanymi z historią, to bardzo brakuje tu rozwiązań, które wsparłyby działania na rzecz kultury i integracji. Wymienione przez Uczestników rozwiązania to kino (od razu znalazł się pomysł na pokrycie tego braku - wykorzystanie szkolnej hali sportowej i szkolnego nagłośnienia do stworzenia, po zakupie ekranu i dobrej jakości rzutnika, wieczorów filmowych dla mieszkańców wsi), zewnętrzna siłownia, na której brak skarżyli się szczególnie Uczestnicy lubiący aktywność sportową. Świetlica jako miejsce spotkań dla młodzieży, dorosłych i seniorów wsi - miałyby być miejscem, w którym szczególnie młodzież mogłaby swobodnie spotykać się z rówieśnikami, korzystać z dostępu do komputera/miejsca na komputer, zasilania i Internetu, w takiej świetlicy młodzież chciałaby mieć przyjemną przestrzeń do przesiadywania, rozmawiania i obcowania z kulturą w nowoczesnym wydaniu - tu padł pomysł, aby świetlica mogła zaoferować także przestrzeń dla mini koncertów lokalnych młodych muzyków, wystaw prac plastycznych, utworów literackich, ale także, żeby można było zaprosić zewnętrznych artystów, specjalistów prowadzących warsztaty. Można byłoby w takiej świetlicy ustalić harmonogram („ciekawe byłyby np. poniedziałkowe spotkania seniorów, wtorki z planszówkami, piątkowe potańcówki, czy dyskoteki”). Uczestnicy diagnozy potwierdzili, że sami mogli by dbać o przeznaczoną dla nich przestrzeń. Do tego dorzucano także pomysł na utworzenie „skwerku” mini parku z ławeczkami i wytyczonymi alejkami, ścieżki edukacyjnej, sensorycznej, historycznej, ekologicznej lub łączonych. Uczestnicy wskazali, że działaniami wartymi realizacji, w które sami by się włączyli są koncerty i wystawy lokalnych twórców, warsztaty dla młodzieży (specjalistów lokalnych i zewnętrznych). Zwrócono także uwagę na to, że warto byłoby stworzyć i prowadzić coś w rodzaju informatora na temat lokalnych wydarzeń w formie elektronicznej, za pośrednictwem mediów internetowych np. jak facebook, strona www, tik tok, czy YouTube, co przełożyło by się także na wzrost zainteresowania tematem kultury w naszej wsi, jak i na zewnątrz. Taka promocja mogłaby wzmocnić i zintensyfikować działania kulturalne młodzieży, mieszkańców wsi i gminy.

Uczestnicy jednogłośnie uznali, że Majdan Sieniawski ma ogromny potencjał, a jest to przestrzeń, jaką dysponuje (razem ze stadionem) oraz w samych ludziach - szczególnie w młodzieży.

Tym, co blokuje wiele działań, według opinii uczestników, są: lęk przed tym, co nowe i nieznane, lęk przed opinią innych mieszkańców wsi (np. „zamiast zajmować się czymś pożytecznym, wymyślają...”). Chcą ich zaskoczyć, wyjść też naprzeciw potrzebom i oczekiwaniom seniorów np. wiedzą, że członkowie zespołu Majdaniacy marzą o zbiorku starych pieśni i przyśpiewek. To byłaby wg nich „niezła niespodzianka”. Uczestnicy zwrócili także uwagę na zmianę w społeczności, jaka dokonała się w trakcie tzw. pandemii Covid, której skutkiem były obostrzenia zakazujące spotkań i budujące w społeczności lęk przed integracją. Mówią, że tu też chcą zmian.

Z analizy dokumentacji (notesów kulturalnych, spacer badawczy, panel) wnioskuje się, że młodzież jest chętna do działania, a jej potrzeby i oczekiwania merytoryczne i techniczne wyznaczają wytyczne do realizacji projektu. Młodzi mówią „MY dajeMY wyraźne sygnały, że”:

- „RozmawiaMY” z trudnościami i dlatego chcemy poznać tajniki dobrej rozmowy,
- „JesteśMY” chętni do integracji i chcemy się jej uczyć,
- „BudujeMY” relacje, bo one są bardzo istotne w naszej codzienności,
- „MuzykujeMY” bo możemy rozwijać nasze pasje i pobudzać zainteresowania,
- „WidziMY” jak wygląda świat wokół nas i możemy go zmieniać na lepszy,
- „TworzyMY” przestrzeń wokół nas i potrzebujemy przy tym wsparcia,
- „ChceMY” - zagospodarować teren rekreacyjny do spędzania czasu wolnego,
- „MożeMY” zebrać materiały do przygotowania śpiewnika piosenek i przyśpiewek dawnej wsi,
- „KoncertujeMY w Leśnej Filharmonii” i damy z siebie wszystko, co dobre, by odnieść sukces,
- „SpotkaMY się” z ciekawymi ludźmi i jesteśmy chętni do wspólnych przedsięwzięć,
- „ZmieniaMY” siebie i nasze otoczenie, bo współpracujemy, jesteśmy wspierani i odpowiedzialni,
- ważna jest dla nas promocja naszych działań, która nas dowartościuje i pokaże w nas jest moc.

Projekt 5. Kultura to my razem

„ W niedzielę mamy spotkanie z młodzieżą i rodzicami podsumowujące projekt realizowany od czerwca do sierpnia „jesteśmy kulturą”. Na tym spotkaniu będziemy rozmawiać o dalszym udziale młodych w życiu kulturalnym GOK. Myślę, że kolejne spotkania i rozmowy dadzą nam pracownikom instytucji kultury nowe spojrzenie na tworzenie realnej oferty dla tej grupy wiekowej.”

Odnosząc się do tej treści – w niedzielę 6.08.2023 r. wraz z dziećmi, młodzieżą (12-16) i rodzicami mieliśmy podsumowanie projektu pt. „JesteśMY kulturą” realizowanego w współpracy z stowarzyszeniem PRO CARPATHIA. Spotkanie to było poprzedzone krótką dyskusją na temat młodych w kulturze Gminy Nowy Żmigród. Później było otwarcie wystawy i koncert muzyki łemkowskiej zespołu RUTY UWITE.

Najciekawszą formą spotkania była dyskusja i wrażenia z wystawy. Jak wspomniałam w podsumowaniu spotkania panelowego – młodzież chce uczestniczyć w kulturze, ale na swoich warunkach. Powtórzyły się treści – „nie chcemy uczestniczyć w warsztatach i coś wykonywać, chcemy się spotkać i pogadać”. Rodzice mieli różne pomysły od tańca, po warsztaty gier planszowych, po książkę. Reakcje młodzieży były jednoznaczne – NIE CHCEMY!!!! Były to bardziej dorosłych propozycje, niż wejście w świat młodzieży, który reasumując jest trudny!! Jedni z nich (bardziej ambitni) chcą przychodzić na spotkania przy herbacie i pogadać o książkach, wymienić się poglądami, zrobić coś razem. Niestety większość woli aktywnie spędzić czas na rowerze, rolkach, nad rzeką i przy ognisku, w galeriach. Mało oczekują i zadowolają się światem cyfrowym FB, TIK TOK lub po prostu komunikatorami między sobą. To niestety muszę napisać z wielką przykrością. Nie chcą teatru, warsztatów rękodzieła, kina, może czasami zdarzy się zainteresowanie muzyką.

Kolejnym kłopotem jest wyjazd młodych do szkół ponadpodstawowych i studiów. Młodzieży w gminie Nowy Żmigród (około 10000 tyś mieszkańców) jest tyle co podstawówki 7/8 klasy i Liceum Ogólnokształcące, gdzie próg dostania się do tej szkoły zaczyna się od 40/50 pkt. Klasy 7/8 uczestniczą w kulturze o ile szkoła jest w nią zaangażowana. Młodzież nie chce dobrowolnie tutaj przychodzić, bo po prostu nie mają głębszych zainteresowań i potrzeb. Propozycje Gminnego Ośrodka Kultury się zmieniają i przeprowadzona w 2021 ankieta o potrzebach jasno powiedziała nam co ludzie oczekują. To imprezy masowe z fajnymi gwiazdami, disco polo i coś dla dzieci i rodziców – zjeżdżalnie dmuchane, spotkania w wioskach z warsztatami. I to się dzieje!!! Teatr, ambitniejsza muzyka, książka – to po prostu dla nich NUDA!!!!!! Jedyne zaangażowanie w życie kulturalne tej gminy widzimy wtedy, gdy dzieci i młodzież ma pasje muzyczne. Warsztaty muzyczno-wokalne, koncerty podsumowujące prywatna szkołę muzyczną cieszą się dużym zainteresowaniem. Również zajęcia kulinarne.

Z przykrością muszę napisać również, że po 8 klasach młodzież idąca do liceów angażuje się w tamto środowisko życia i spotkań. Nie uczestniczy już prawie wcale w naszym ośrodku kultury. Młodzież po 18, 19 roku życia wyjeżdża do dużych miast lub zagranicę. Fizycznie jej po prostu NIE MA!!!!!!

Pomimo smutnych, ale prawdziwych stwierdzeń wywnioskowanych na spotkaniu 3.08 i 6.08. 2023 r. chciałabym napisać, że GOK w Nowym Żmigrodzie robi swoje. Będziemy wychodzić do nich ciągle. Dobrą i świetną możliwością jest projekt BMK, który idzie do liceum ogólnokształcącego, do młodzieży, która omija kulturę szerokim łukiem. Nie dotrzemy do wszystkich, ale jeśli znajdzie się parę osób, których zarazimy pasją, otworzymy na nowe możliwości – jest warto!!!! Jedną z takich osób jestem ja Dominika Jędrzejczyk-Wielgosz, dziś dyrektor tej jednostki. 😊

Projekt 6. Młodość zamierzenia a doświadczenia

Zasoby instytucjonalne na terenie Dukli:

Zabytki dostępne do zwiedzania:

- Kościół OO. Bernardynów pw. św. Jana z Dukli, przy którym odbywają się spotkania oazowe Franciszkańskiej Młodzieży Oazowej, która skupia dzieci i młodzież z okolicznych miejscowości,
- Kościół farny w Dukli pw. św. Marii Magdaleny,
- ruiny komory celnej w Dukli,
- Ratusz na dukielskim rynku,
- Muzeum Historyczne - Pałac w Dukli,

Obiekty sportowe oraz plenerowe miejsca spotkań dostępne dla młodzieży:

- Bulwary dukielskie,
- Park w Dukli,
- obiekty MOSiR Dukla – stadion, Pumptruck, boisko, lodowisko (sezonowo),
- plac zabaw,

Obiekty Gminnego Ośrodka Kultury w Dukli:

- Transgraniczne Centrum Wymiany Kulturalnej, gdzie odbywają się zajęcia muzyczne i plastyczne dla dzieci, wystawy
- Sala kinowo-teatralna, gdzie organizowane są zajęcia artystyczne, konkursy dla wszystkich grup wiekowych, koncerty, przedstawienia itp.

Projekt 7. Młodość, młodość ach to ty

Młodzież uczestnicząca w panelu dyskusyjnym oraz spacerze dość chętnie bierze udział w kulturze, interesuje się sztukami plastycznymi, muzyką, literaturą i teatrem. Interesuje się także lokalną historią oraz środowiskiem. Młodzież wyraziła chęć udziału w działaniach w których będą mogli spędzać ze sobą wspólnie czas – czyli integracja rówieśnicza, przebywanie we własnym gronie – wymiana doświadczeń jest dla nich bardzo ważna. Młodzież wyraziła opinie że znacznie chętniej bierze udział w wydarzeniach kulturalnych w towarzystwie osób zaprzyjaźnionych i kolegów.

Pomimo niesprzyjającego czasu jakim są wakacje – które utrudniają kontakt z młodzieżą szczególnie kiedy trzeba zebrać grupę w jednym miejscu i czasie spotkanie przebiegło bardzo pozytywnie. Młodzież była bardzo przejęta badaniem i analizą. Podeszła do tematu bardzo poważnie, starała się zgłębić temat, zdziwiona ale również dumna że ktoś pyta ich o zdanie i bierze je pod uwagę.

Wytyczne do realizacji projektu to:

- ułatwienie dostępu do kultury – dojazd, bilety
- stworzenie miejsca wspólnych twórczych działań - nie tylko odbiór kultury ale jej tworzenie
- podjęcie działań na rzecz budowania wiary we własne siły i swoją decyzyjność w formie odpowiadającej młodzieżowym standardom
- rozwinięcie zainteresowań czytelniczych
- działania na rzecz pogłębiania wiedzy o lokalnej historii i środowisku

Projekt 8. Młodzi w kulturze

W najbliższym otoczeniu młodzież ma dwie instytucje kultury, to jest Gminny Ośrodek Kultury w Żurawicy i Gminna Biblioteka Publiczna w Żurawicy. Instytucje te działają poprzez filie, które nie są w każdej miejscowości w gminie. W dalszym otoczeniu jest Muzeum Ziemi Przemyskiej, Centrum Kultury i Nauki Zamek, Centrum Kulturalne w Przemyślu. Z tym, że do tychże instytucji muszą mieć zorganizowany transport.

Uczestnictwo w kulturze, młodzież ma głównie poprzez działalność Gminnego Ośrodka Kultury. Korzystają z organizowanych w domu kultury, zajęć czy wyjazdów na warsztaty do muzeum w pobliskim mieście Przemyślu. Są czytelnikami w bibliotece, niektórzy należą do Dyskusyjnego Klubu Książki. Uczestniczą też w wydarzeniach kulturalnych, organizowanych przez szkołę podstawową, do której uczęszczają.

W domu czytają książki, oglądają filmy, bawią się klockami, grają w gry komputerowe. Spotykają się z rodziną, oraz odwiedzają się wzajemnie.

W badaniu młodzież wzięła udział bardzo chętnie, potraktowała to jako ciekawe przedsięwzięcie. Bez problemu zareagowała na propozycję spaceru, troszkę gorzej było z kwestią notesu, gdyż nie lubią „dzienniczków i pamiętników”, zwłaszcza upublicznienia tego co robią a czego nie. Pomogło zapewnienie, że jest to badanie anonimowe. Wykonali zadanie sumiennie i na czas.

Młodzież chciałaby w projekcie wykazać się kreatywnością, oraz aby poprzez uczestnictwo w projekcie wzrosła ich wiedza z zakresu interdyscyplinarnych dziedzin. Chcieliby poznać coś nowego, ale również rozwijać swoje talenty artystyczne, aby projekt był zgodny z ich zainteresowaniami. Stworzyć coś razem w grupie i mieć wpływ na całość. Spędzać razem czas i mieć okazję do wspólnej zabawy.

W drodze dyskusji uznano, że może to być sztuka teatralna, która umożliwi udział w interesujących warsztatach, da możliwość podziału ról zgodnie z zainteresowaniami artystycznymi i predyspozycjami charakteru. Stworzy możliwość wykazania się, pokonania tremy. Ważnym procesem dla młodzieży jest przygotowywanie się na warsztatach i opracowanie scenariusza sztuki. Scenariusz może się opierać na konkretnym dziele, ale szczegóły chce opracować młodzież. Warsztaty z różnych dziedzin w tym te związane z projektowaniem i szyciem, oraz plastyczne. Pozwoli to na wspólne spędzanie czasu i twórczą zabawę, chociażby przy robieniu scenografii. Młodzież chce przy realizacji projektu, uczyć się i bawić się powstającym dziełem. Nabyta wiedza może się przydać w ich życiu i zapoczątkować w przyszłości. Wystawiana w finale sztuka teatralna, mogłaby być z gatunku komedii, aby odczarować pogląd wśród ogółu znajomych, że sztuka teatralna to tylko poważne interpretacje lektur.

Ważną sprawą oprócz warsztatów jest zorganizowanie ciekawej wycieczki, lub kilku wycieczek, oraz może wspólne wyjście do kina i zaplanowanie wspólnego posiłku podczas dyskusji o nim. Mogłoby być też zaplanowane wyjście na wystawę sztuki, lub jakiegoś ciekawego miejsca i dyskusja o tym. Czyli stworzenie warunków do spotkań i dyskusji.

W projekcie młodzi chcą mieć wiele możliwości przebywania ze sobą, aktywnego i twórczego spędzania czasu.

Wyszytyce 3 sierpnia 2023

Projekt 9. Ramię w ramię

W najbliższym otoczeniu młodzieży podmioty działające na polu kultury to Niżańskie Centrum Kultury „Sokół” oraz jego Oddział znajdujący się w naszej miejscowości, potocznie nazywany Domem Kultury. 15 km od nas znajduje się Miejski Dom Kultury w Stalowej Woli oraz Spółdzielczy Dom Kultury i to są największe jednostki kulturalne. W naszym powiecie największą jednostką kulturalną jest Niżańskie Centrum Kultury „Sokół”.

Ponadto na rzecz kultury działa lokalne stowarzyszenie – Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Zarzeckiej. To stowarzyszenie stara się, co roku pozyskiwać środki na projekty kulturalne dla mieszkańców Zarzecza.

Działalność kulturalna w Zarzeczcu ogranicza się do cyklicznych zajęć dla dzieci i młodzieży oraz okazjonalnych warsztatów dla dorosłych. Brakuje wydarzeń kulturalnych typu koncerty czy spotkania autorskie, co wiąże się bardziej z finansami aniżeli z braku chęci.

Lokalna młodzież uczestniczy w kulturze można powiedzieć w sposób sztandarowy: oglądanie filmów, słuchanie muzyki, granie w gry komputerowe i planszowe, czytanie mangi i komiksów, uczestniczenie w zajęciach pozalekcyjnych i wakacyjnych typu warsztaty teatralne, zajęcia taneczne, zajęcia muzyczne – nauka gry na instrumencie.

Młodzież zadeklarowała, że gdyby był regał w bibliotece z mangami lub komiksami chętnie korzystałaby z takiej możliwości. Ponadto stwierdziła, że brakuje jej miejsca do spotkań. Padł nawet pomysł powstania kawiarenki kulturalnej – miejsca, gdzie można by się spotkać i porozmawiać, posłuchać muzyki, obejrzeć wspólnie film czy założyć właśnie taki regał z literaturą, którą interesują się młodzi ludzie.

Kolejnym hasłem, które padło podczas rozmów był Pyrkon. W odczuciu koordynatorów młodzież nie jest w 100 procentach doinformowana czym Pyrkon jest, ale jej wiedza jest na tyle przystępna, że znają ogólne założenia tego festiwalu i bardzo chcieliby wziąć w nim udział.

Propozycja warsztatów z udziałem uczestników Pyrkonu spotkała się z dużym entuzjazmem. Zaproponowany warsztat przez jednego z uczestników Pyrkonu spotkał się z aprobatą młodych ludzi i pociągnął dyskusję na temat całości kształtu projektu.

Nasze działania będą krążyć wokół słowa, wypowiedzi, autopromocji, autoprezentacji, radzenia sobie z hejtem – stąd nazwa naszej inicjatywy „Myśli i słowa”.

„Myśli i słowa” zawierają wszystko czego będziemy dotykać w naszych działaniach.

Młodzież chętnie wypowiadała się na poruszane tematy, im dłużej rozmawialiśmy tym atmosfera stawała się luźniejsza. Z początku słowa były ważne, u niektórych było widać skrępowanie, ale to znikło z biegiem czasu. Młodzież chętnie analizowała notesy kultury oraz chętnie odpowiadała na zadawane im pytania.

Polonistka sprytnie poprowadziła rozmowę pokazując młodzieży ile może zyskać na tym projekcie. Doszliśmy do wniosku, że zaufamy zaproszonym przez nas instruktorom, ponieważ są to osoby kompetentne, które z młodzieżą również pracują i wiedzą jak do niej dotrzeć. Młodzież chce zajęcia praktyczne, nie tylko samą teorię, zajęcia przez zabawę i gry aby były bardziej przyswajalne. Młodzież jest trochę „przestraszona” niektórymi nazwami, których dotykać będziemy, ale instruktor wytłumaczył jej podczas rozmowy telefonicznej, że jest dla niej i ma czerpać z tego projektu młodzież- nikt inny.

Młodzi ludzie chcą nabyć nowe kompetencje, spotkać się z osobami poważanymi w środowisku, chcą się znaleźć w zupełnie nowych sytuacjach, ale mają te sytuacje ich nie „pogrążyć”. Po to jest ten projekt żeby też przełamywać własne bariery, które niejednokrotnie są tylko w naszych głowach. Młodzi ludzie będą również mogli dotknąć tematów i zagadnień im znanych, ale zobaczą jak się pewne rzeczy robi i tworzy profesjonalnie i będą mogli skonfrontować z tym, co sami tworzą.

Projekt 10. Razem dla Birczy

Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki w Birczy w dniach 28 lipca – 03 sierpnia, na potrzeby projektu, przeprowadził diagnozę lokalną, w celu poznania potrzeb tutejszej młodzieży. Notes kulturalny wypełniło 2 osoby, dziewczęta w wieku 13 i 14 lat z terenu g. Bircza. Z danych zawartych w notesie, prowadzonym przez 7 kolejnych dni wynika, że osoby badane mają kontakt z kulturą. Formy kontaktu są różne, jednak zależność ze względu na rodzaj kontaktu jest jednoznaczna. Łatwo zauważyć, że zajęcia intelektualne, wymagające poświęcenia uwagi, zaangażowania, wykonywane są głównie samodzielnie lub z rodzicami, rodzeństwem i w domu. Świadczy to o tym, że na kontakt z kulturą badanej młodzieży mają największy wpływ i dbają rodzice. W towarzystwie rówieśników najczęściej powtarzają się przykłady „oglądania filmików”, „nagrywania filmików”, czyli mniej wymagające przykłady kontaktu z kulturą. Świadczy to o tym, że młodzież nie ma pomysłu na wspólne kreatywne spędzanie czasu lub ma problem z organizacją tego czasu, a jedynym łącznikiem między młodymi ludźmi jest smartfon.

W spacerze i panelu wzięło udział 4 osoby, dziewczęta w wieku 13- 15 lat. Spacer pokazał, że miejscami spotkań młodzieży w wolnym czasie są obiekty głównie sportowe: pobliski stadion, orlik, plac zabaw, czy miasteczko rowerowe. Młodzież spotyka się jedynie po to by porozmawiać, posłuchać muzyki, nie mają szczególnie pomysłu na spotkanie ino konkretnego celu w jakim się spotykają, a jedynie chcą pobyc w swoim towarzystwie. Pociuszający jednak jest fakt, że badana młodzież uczęszcza także na zorganizowane zajęcia do ośrodka kultury. Są to zajęcia wokalne, teatralne oraz muzyczne- gry na instrumencie. Poza zajęciami muzycznymi, pozostałe mają charakter zajęć grupowych. Młodzież ma wówczas możliwość integracji i kontaktu z kulturą. Są to bardzo lubiane zajęcia, które pozwalają rozwijać zainteresowania, jednak nie są przestrzenią do „luźnego spotkania”.

To, że dzisiejsza młodzież jest inna niż ta sprzed 30 lat, nie jest już niczym nowym. Często czas wolny, który pozostaje po obowiązkach szkolnych nie jest wypadkową własnych potrzeb i pragnień. Trudno zatem się dziwić, że młodzież (szczególnie ta młodzież, która po panującej pandemii próbuje nadrobić przygotowanie do życia w społeczeństwie) ma problem z kreatywnym spędzaniem swojego wolnego czasu. Spróbujemy podsumować wszystkie uzyskane wytyczne:

- młodzież ma kontakt z kulturą (najczęściej robią to indywidualnie lub w towarzystwie najbliższej rodziny),
- młodzież lubi spędzać czas z rówieśnikami, jednak nie ma pomysłu na kreatywne jego spędzanie,
- młodzież jest zainteresowana aktywnym spędzaniem czasu z rówieśnikami,
- młodzież lubi uczestniczyć w projektach ale oczywistym jest fakt, że bardziej atrakcyjny dla nich jest czas poświęcony na zabawę.

Po podsumowaniu wszystkich aspektów wspólnie odpowiedzieliśmy, że elementem, który pozwoli zaangażować młodzież w realizację projektu może być gra, którą młodzież mogłaby stworzyć od początku do końca sama. Pierwszym pomysłem jaki padł była gra karciana, jednak większość jak się okazała woli gry planszowe. Młodzież lubi się czuć potrzebna, a ta forma pozwoli na zwiększenie ich świadomości dotyczącej własnej wartości, pozwoli na otwarcie na nowe wyzwania i rozwinię kompetencje społeczne. Pomysł na stworzenie gry planszowej, której tłem będzie własna miejscowość i otaczające nas na co dzień miejsca, są doskonałym pomysłem nie tylko na rozbudzenie wyobraźni ale także lepsze poznanie swojego miejsca zamieszkania, które nie sprowadza się tylko do miejscowego stadionu czy placu zabaw. Entuzjazm młodych ludzi, który pojawił się podczas podsumowania panelu i całej diagnozy rodzi nadzieję na sukces związany z realizacją projektu.

Projekt 11. Z tradycjami i historią w świecie kolorowych szkieł

Nasza gmina położona z dala od dużych miast i jedyną ofertą kulturalną jest ta tworzona przez Gminny Ośrodek Kultury i placówki podległe czyli Biblioteki Publiczne w Komańczy, Rzepedzi oraz w Szczawnem i Rzepedzki Ośrodek Kultury , Ośrodek Kultury w Szczawnem, Pracownia Orange w Szczawnem. Dokładamy wszelkich starań, aby podtrzymać życie kulturalne by było ono atrakcyjne dla wszystkich mieszkańców naszej gminy, która można śmiało powiedzieć znajduje się na "końcu świata". Piszemy wiele wniosków o dofinansowanie zadań artystycznych , kulturalnych, edukacyjnych i historycznych. Nieustannie podejmujemy działania, aby mające na celu motywację mieszkańców do aktywnego udziału w wydarzeniach kulturalnych. Nasza młodzież chętnie bierze udział w warsztatach i zajęciach skierowanych do nich, angażuje się w życie kulturalne lokalnej społeczności. Jednak jak wynika z notesu i panelu są jeszcze dziedziny w których czują niedosyt. Są to wydarzenia muzyczne :koncerty, dyskoteki; wyjazdy integracyjne, a nawet mogłoby się wydawać tak banalne wyjazdy do kina. Często potrzeby warunkuje status społeczny rodziny , zaobserwowaliśmy to podczas panelu, kiedy wynikło, że finanse decydują np. o wyjeździe na wakacje, a nawet zakupach. Cieszyło nas ,iż grupa młodzieży szczerze i otwarcie z nami rozmawiała z pewnością ułatwiała to luźna atmosfera oraz poczucie przynależności i bliskie relacje z prowadzącymi.